

que li dona el patrocini de l'Institut Històric. Les veus teològiques i espirituals estan escrites per especialistes i són molt suggeridores i ben fonamentades. Són com petits tractats sobre una virtut, o sobre algun altre aspecte segons l'esperit i missatge del fundador de l'Opus Dei.

Al final del llibre, s'inclou la llista de col·laboradors, l'índex alfabètic de veus i remissions i l'índex esquemàtic de veus. Com s'ha comentat, serà una obra de referència bàsica per als estudiosos o els seguidors de sant Josep maria.

Joaquim González-Llanos

Sobre Dios, la Iglesia y el mundo

Rafael Serrano entrevista al Vicario General del Opus Dei Fernando Ocariz

Ed. Rialp
Madrid 2013
158 pàg.

El títol d'aquest llibre prové de les diverses qüestions que el periodista Rafael Serrano li planteja en forma d'extensa entrevista a Mons. Fernando Ocariz, vicari

general de l'Opus Dei, teòleg i consultor de la Congregació per la Doctrina de la Fe.

En les respostes que dona, Mons. Ocariz aporta diferents aspectes que ajuden a comprendre millor la nostra època, mitjançant una perspectiva que mira, d'una banda, els esdeveniments contingents de l'història i, de l'altra, les realitats permanents, és a dir, l'acció de Déu i la realitat de la naturalesa humana. L'objectiu fonamental del periodista Rafael Serrano és oferir-nos la visió d'un teòleg amb una ampla perspectiva doctrinal i pastoral com és Mons. Ocariz, sobre assumptes d'interès públic, qüestions que afronta, sense dissimular els problemes, de forma serena i raonada i amb bon sentit de l'humor.

En l'entrevista, Mons. Ocariz ens parla dels seus primers estudis escolars, de com va conèixer l'Opus Dei en l'època que estudiava a l'Universitat de Barcelona la carrera de Ciències Físiques, i de la seva posterior dedicació i atracció per la Teologia. Sobre aquesta ciència sagrada, ens diu que la teologia actual cerca una major fonamentació bíblica i patristica, i posa més atenció a la història; no obstant això, considera que s'hi aprecia una menor fonamentació metafísica, en part, perquè no s'ha fet prou cas del que diu sobre aquest punt la *Fides et ratio* de Joan Pau II.

En relació amb la pregunta sobre els estudis que s'han fet sobre els ensenyaments de sant Josep maria Escrivà, el Dr. Ocariz respon que aquestes ensenyances assoleixen diversos aspectes, en els quals hi ha elements de gran profunditat i força inspiradora. Entre d'altres, destaca la universalitat de la vocació a la santedat i a l'apostolat; la identitat i la missió dels laics en l'Església, la centralitat de la filiació divina del cristià i la seva identificació amb

Jesucrist; la Santa Missa com a centre i arrel de la vida cristiana, la santificació del treball, la relació entre sacerdoti comú i sacerdoti ministerial; la unitat de vida; el caràcter vocacional del matrimoni; la bondat originària del món i la història com a procés per reconstruir, després del pecat, la ordenació a Déu de totes les coses.

Pel que fa al papa Francesc, respon que el va conèixer a l'Argentina en dues visites, la primera l'any 1996 i la segona el 2003, en les quals acompanyava el prelat de l'Opus Dei, Mons. Javier Echevarría, quan aleshores Mons. Bergoglio era bisbe auxiliar de Buenos Aires en la primera visita, i quan ja era cardenal d'aquesta capital, en la segona visita. Entre d'altres coses, recorda la impressió d'haver conegut una persona austera i, tanmateix, senzilla, alegre, i especialment entregada a la seva missió.

Al llarg de l'entrevista, s'aborden qüestions diverses, referides a tot un ventall de circumstàncies: la seva tasca com a consultor de la Congregació de la Doctrina de la fe, cosa que li va permetre relacionar-se amb el cardenal Ratzinger, el fet que d'aquesta relació li va cridar l'atenció que el cardenal, i després pontífex, mai donava per finalitzada la conversa o que fes notar que l'esperaven altres assumptes.

Respecte a la relació entre fe i raó, per exemple, que la raó i la fe es troben en nivells diferents, però que totes dues es comuniquen objectivament en l'ésser i subjectivament en la intel·ligència del creient, i que l'harmonia entre la fe i la raó permet presentar l'existència de Déu, l'espiritualitat i l'immortalitat de l'ànima i les exigències de la llei natural, no com si fossin qüestions que pertanyen només a l'àmbit de la fe, sinó també al de la raó.

Sobre les arrels cristianes d'Europa i la seva progressiva secularització, afirma que en principi no nega la possibilitat que la fe pugui recuperar el seu lloc, però abans cal aclarir què s'entén per *lloc* i en quin temps es considera que va tenir un determinat lloc. I, referint-se al problema de l'agnosticisme i l'ateisme actuals, diu que el més lògic és intentar fer veure que la pregunta sobre l'existència de Déu no és solament raonable, sinó també decisiva per a cada persona, i que l'existència de Déu no depèn que un l'accepti o no l'accepti, i que, per part del creient, el més eficaç, dins els diversos plantejaments, no és pas el discutir, sinó transmetre la pròpia experiència cristiana.

Quan se li demana si en els moments actuals ja no és suficient la fe del carboner, com deia el proverbi, el Dr. Ocariz aclareix que no es tracta que tots els creients siguin teòlegs, sinó que aprofundeixin en la fe i en allò que és la seva essència, ja que en la seva dimensió de coneixement, es tendeix a conèixer millor allò que es creu. Qualsevol cristià, encara que no tingui un nivell elevat d'instrucció, pot aprofundir en la fe, si rep la formació que estigui al seu abast, ja sigui escoltant la predicació de l'Església, llegint el Catecisme o fent oració. En canvi, es pot ser un científic molt notable i un ignorant en la fe.

L'important tema de la llibertat, Mons. Ocariz l'esbrina a través d'una sèrie de consideracions francament interessants, com per exemple quan diu que les paraules de Crist «Coneixereu la veritat, i la veritat us farà lliures», es refereix radicalment al mateix Crist, és a dir, que conèixer Crist és allò que veritablement ens fa lliures com a fills de Déu, tenint en compte, a més, que la llibertat interior no consisteix en l'absència de vincles i compromisos, ja que l'acte propi de la llibertat és el fet d'estimar. Déu

es el creador de la nostra llibertat, que compleix el seus plans, no malgrat de la llibertat, sinó a través d'ella. El futur està realment obert a l'acció de la nostra llibertat.

D'altra banda, quan comenta quin és el paper dels laics cristians en el moment actual, respon que la missió principal dels laics, no consisteix solament a col·laborar amb els seus pastors, sinó també a contribuir, com diu la *Lumen Gentium*, a fer «que la força de l'Evangeli resplendeixi en la vida quotidiana: familiar i social».

En tractar la llibertat religiosa, assenyala, entre altres idees il·luminadores, la conveniència que els creients col·laborin en tasques nobles, juntament amb persones que poden tenir postures diferents sobre la fe cristiana. Pel que fa a aquest punt, recorda la petició que san Josepmaria va fer a la Santa Seu perquè els cristians no catòlics i també els no cristians, poguessin ser cooperadors de l'Opus Dei. Tenint en compte que en aquells anys de la primera meitat del segle XX, era una petició sense precedents, no va ser acceptada fins el 1950, després d'insistir-hi diverses vegades.

Analitzant quina és la relació de l'Església catòlica amb el món actual, Mons. Ocariz afirma que aquesta relació serà sempre substancialment la mateixa, tant en la seva dimensió com a Poble de Déu, com en la seva relació com a institució, i seguidament respon que en cada moment i en cada lloc incorpora factors molt variats, una qüestió sobre la qual el Vaticà II ja va aprofundir mitjançant la *Gaudium et Spes*. No obstant això, afegeix que el concepte de «món actual» es poc determinat, ja que és un terme que es pot aplicar tant a l'ambient cultural, polític i econòmic de la Unió Europea, com al que es pot trobar en el país més pobre del planeta.

En aquesta entrevista, hi ha tot un reuitzell de preguntes referides a la vida de l'Església, a la complexitat de la societat postmoderna i dels diversos corrents ideològics existents. També hi apareixen tot un conjunt de comentaris sobre qüestions referides a les relacions entre l'Església i l'Estat que van ser analitzades amb plantejaments innovadors en el darrer Concili, el fenomen de la laïcitat en el món occidental, la dictadura del relativisme, la realitat de l'Opus Dei com a prelatura personal i les diverses tasques que porta a terme arreu del món, la crida que fa Déu a tantes persones, el paper de la dona en els moments actuals, el matrimoni i la família cristiana, etc., qüestions que el Dr. Ocariz aclareix amb les seves respostes de forma clara i documentada

És un llibre recomanable per tal d'estar al corrent de tota una sèrie de fenòmens socials, jurídics, filosòfics, teològics i religiosos dels moments presents des d'una perspectiva àmplia i profunda.

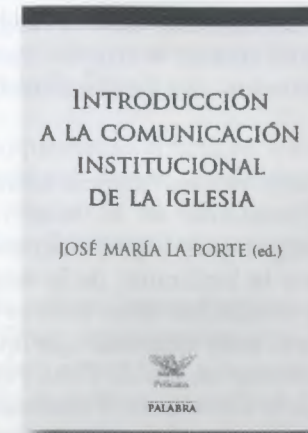
Lluís Pifarré

Introducción a la Comunicación Institucional de la Iglesia

José María La Porte (ed.)

Palabra
Madrid, 2012
358 pàg.

En la prestigiosa col·lecció *Pelicano*, que inclou, entre d'altres títols, diversos manuals de Teologia, l'editorial Palabra publica ara el primer manual per a l'ensenyament de la comunicació institucional de l'Església als seminaris i centres de forma-

ció religiosa. Està elaborat per professors de la Facultat de Comunicació Institucional de la Pontificia Universitat de la Santa Creu (Roma). És un text acadèmic, dirigit a estudiants, i fet a partir de les experiències acadèmiques dels autors, però es tracta, sobretot, d'un text positiu, encaminat a comunicar la veritat de l'Evangeli en aquest nou veïnatge universal, en un món interdependent en tants àmbits, de manera joiosa i convençuda, sense prejudicis.

És cert, com es reflecteix a les pàgines d'aquest volum, que tant per part de l'Església com dels mitjans de comunicació hi ha hagut un intercanvi de sospites i de retrets. Per part de l'Església: que si l'Església només para atenció als aspectes controvertits, que si tenen animadversió per les qüestions religioses; i per part dels mitjans: que hi ha massa secretisme a l'Església, que si desconeixen les regles professionals del periodisme, que si tractar temes religiosos disminueix les vendes. Tot plegat són coses reals, presents, però que es poden superar. Vet aquí el missatge d'aquest manual: es pot comunicar més bé i de manera natural un missatge tan extraordinari com que el proposa l'Església.

Els deu capítols que formen el volum s'estructuren en tres grups:

El primer aborda la relació entre comunicació i fe en el Magisteri de l'Església i en la Teologia. Es tracta de descriure els documents del Magisteri relacionats amb la comunicació i els conceptes essencials de la Teologia que fan referència a la comunicació.

El segon se centra en el paper comunicatiu de l'Església en el món dels mitjans de comunicació i dels professionals de la informació. Analitza aquesta tasca dins l'Església, entesa com a agent social, és a dir, amb capacitat per participar en els processos comunicatius i transformar-los. També tracta el llenguatge periodístic i les particularitats de la ràdio, de la televisió i del món d'Internet.

Finalment, el tercer bloc destaca els aspectes particulars que poden ajudar a desenvolupar una comunicació eficaç de l'Església catòlica. És el que pertoca, de manera específica, a la comunicació institucional de l'Església. S'analitza especialment la figura de l'Oficina de premsa, i quines haurien de ser les seves funcions i feines. També hi ha un capítol dedicat a les situacions de crisi, que tenen un interès específic per als periodistes i que cal saber tractar de manera adequada, tant per part de les oficines de premsa com de les autoritats.

El llibre es clou amb un Annex de Documents de l'Església sobre la comunicació.

Com ja s'ha dit, és un llibre de text per a seminaris i per a estudiants de les facultats de Comunicació Institucional de l'Església. També sembla molt recomanable per a qui treballi a les oficines de premsa de les diòcesis, a les redaccions de mit-